

2011-10-31

Minnesanteckningar från möte i naturum Vattenriket, den 17 oktober 2011 med **Samrådsgruppen för Biosfärområde Kristianstads Vattenrike**

Närvarande:

Kjell-Erik Ståhl, kommunstyrelsen
Roland Sandelin, kommunstyrelsen
Anita Zieme, tekniska nämnden
Susanne Weidemanis, Strategi och utveckling, Kommunledningskontoret

Ulrika Hedlund, Miljö- och hälsoskyddskontoret
Susanne Norlindh, C4 Teknik
Charlotte Svensson, Stadsbyggnadskontoret

Sven-Erik Magnusson, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret

Karin Magntorn, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret

Ebba Trolle, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret

Kenth Ljungberg, Länsstyrelsens miljöavdelningen

Ingvar Holm, Högskolan Kristianstad

Hans Persson, LRF Kristianstad kommun

Jan Olsson, Turistentreprenörerna
Christer Neideman, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
Lars Jonsson, Naturskyddsföreningen i Kristianstad

Thomas Lindblad, Nordöstra Skånes Fågelklubb

Sven Olsson, Vramsåns fiskevårdsförening

Claes Bergkvist, Ålakademin

Patrik Jönsson, Christianstads Motorbåtsklubb

Rolf Swanström, Christianstads Motorbåtsklubb

Bengt Hellberg, Beckhovets fiskebodsförening

1. Val av ordförande

Kjell-Erik Ståhl valdes till justeringsman.

2. Till minne av Sune Jonasson

Kjell-Erik Ståhl framförde minnesord till saknad av Sune Jonasson (Samrådsgruppens tidigare ordförande) som hastigt avled i somras. Samrådsgruppen hedrade Sune med en tyst minut.

3. Ny ledamot i Samrådsgruppen

Hans Cronert informerade att ny ledamot från kommunstyrelsen utsetts. Det är Lars-Göran Sangreus från Åhus. Han kunde tyvärr inte medverka i dag.

4. Val av justeringsman

Roland Sandelin valdes till justeringsman.

5. Information om aktuella kommunala projekt

Susanne Weidemanis, Strategi och utveckling, Kommunledningskontoret, informerade om aktuella kommunala projekt:

- Ny väg mellan Härlövsängaleden och Barbacka. Det har lagts ett uppdrag för att utreda förutsättningarna för en ny förbindelseväg. Vägen berör nordligaste delen av Årummetreservatet. Eftersom frågan diskuterats i många år ingick möjligheterna att uppföra av ny väg som en förutsättning för bildande av reservatet. Delar av den föreslagna sträckningen omfattas av Natura 2000-område.
- Flytt av transformatorstation på Barbacka (nära Kanalhuset). Förslag har funnits och förberedelser gjorts för att förlägga stationen precis norr om kanalen. Förslag att flytta transformatorstationen längre norr ut har diskuterats, men det alternativet är inte genomförbart utan placeringen blir på den ursprungligen planerade platsen på Kristianstad 4:48.
- Bebyggelse i NÖ Vilan. Enligt fördjupade översiktsplanen finns förslag att uppföra bebyggelse vid nordöstra delen av Vilan, i direkt anslutning till Årummet-reservatet. Naturresevatet anger möjligheter att öppna upp och skapa en mosaik av öppna vattenspeglar och våtmarker, till glädje för både människan och naturen. Det finns dock en del att åtgärda innan bebyggelsen kan påbörjas. Det har legat en kemtvätt inom området och där föroreningar trängt ner 20-25 meter i marken. Kommunen skall ansöka om bidrag från naturvårdsverket, genom Länsstyrelsen, för sanering och efterbehandling. Kostnaden är beräknad till 40-50 miljoner kronor. Saneringen beräknas vara genomförd inom 3-4 år.
- I översiktsplanen föreslås bebyggelse på södra sidan om hamnen, i kanten av Äspet-reservatet (Kronoskogen). Möjligheterna till bebyggelse utreds. Bland annat skall trafikförsörjning, riskanalys med tanke på buller mm från hamnverksamhet, närhet till naturresevat utredas.
- Fortsatt vallbyggnation på västra sidan av ån. Vall över östra tippen är nästan klar. Detaljeplaneförslag skall tas fram för området mellan Långebro och motorvägen för att möjliggöra vallbyggnation. Det kan bli aktuellt att flytta Hedentorpsvägen.

6. Information från Ålakademin

Claes Bergkvist, ordförande Ålakademin informerade om Ålakademin som bildades 1994. Syftet var då att få ökad uppmärksamhet och turism i anslutning till ålkusten. Numera är fokus på den rödlistade ålens fortlevnad.

Våren 2010 anordnades ett Ålseminarium i Åhus med de flesta berörda aktörerna närvarande, från såväl myndighetssidan, kraftbolagen (vars turbiner hårt åderlåter ålbeståndet), företrädare för ålfiskarna, miljöorganisationer m fl. Arbetet har varit framgångsrikt i så måtto att man fått den komplexa ålfrågan på riksdagsmännens bord. Bland annat hölls en välbesökt utfrågning av jordbruksutskottet i början av oktober. Bl a var generaldirektörer från flera centrala verk närvarande, samtliga kraftbolag och ett 40-tal politiker. Då man anser att ålförlusterna i kraftverkens turbiner är en av de främsta orsakerna till

ådens tillbakagång krävs åtgärder av dessa. Detta är en kostnadsfråga och lagstiftningsfråga. Kraftbolagen har i de flesta fall tillstånd enligt 1918 års vattenlag, som bara i begränsad utsträckning tagit hänsyn och lämnat villkor som begränsar ålförlusterna. Ålakademin har fått bidrag från Region Skånes miljövårdsfond och har planer på att tillsammans med dem anordna ett nytt Ålseminarium våren 2012.

7. Information om Malprovfisket

Sven-Erik Magnusson informerade om höstens malprovfiske. Det genomfördes av Jonas Dahl på biosfärkontoret med hjälp av studenter från Högskolan och elever från Osby naturbruksgymnasium. Länsstyrelsen och Regionen har medfinansierat. Malen var tidigt allmänt förekommande i hela Helge å och slogs ut under tidigt 60-tal i Nedre Helge å. Biosfärkontoret släppte ut 12 könsmogna malar 1999. För att följa upp förekomsten bestämde biosfärkontoret sig för att söka pengar för provfiske. Det gjordes studiebesök vid Möckeln. Provfiske genomfördes med parrysjor på 12 lokaler från Torsebro till Yngsjö. 78 malar fångades under 300 ryssjenätter. Majoriteten malar var årsyngel (ca 10 cm), ettåringar (ca 20 cm), tvåringar (ca 30 cm) och kanske treåringar (ca 40 cm). En större mal drygt 6 kg 96 cm lång. Fångsterna kan jämföras med årets fångster i Möckeln.

Till nästa års malfiske skall möjligheterna att anordna malsafari undersökas.

8. Information om naturum och naturums kommande program

Karin Magntorn informerade om naturumverksamheten och kommande program. Helgen som gick passerades besökarantalet 150 000! En helt fantastisk siffra.

Naturum är nominerat till tre olika pris; World Architecture festival i Barcelona (ingår i temat utställningsbyggnader och är en av åtta föreslagna i världen), Skånes smultronställe (ett av tio nominerade föreslagen till främsta turistmålet i Skåne), föreslaget till årets kultur- och nöjes pris av .

Under hösten har man haft klimatveckor på naturum, under hösten hålls flera föredrag, höstlovsaktiviteter och i slutet av november den årliga forskarkonferensen i samarbete med Högskolan. Under december hålls flera musikarrangemang med jultema och julaktiviteter för barnen.

Turistsidan medverkar i en förstudie finansierad med Leedermedel. Syftet är att bli bättre på den ekoturistiska sidan och bli en ännu bättre ekoturistisk destination. Man kommer att involvera företag och föreningar i arbetet.

9. Information om EuroMAB och nationella MAB-workshopen

Information från Sven-Erik Magnusson.

EuroMAB-konferens i Västergötland. Den 4-8 juli anordnades en internationell konferens, "EuroMAB 2011 – Sharing Sustainable Futures".

Konferensen var förlagd till Biosfärområde Vänerskärgrården med Kinnekulle. Globalt delas biosfärområdena in i ett antal geografiska samarbetsgrupper. EuroMAB består av eu-

ropeiska och nordamerikanska biosfärområden. På Konferensen deltog 186 delegater från 31 olika länder. Från svensk sida deltog alla de fem biosfärområdena/kandidaterna.

Konferensen tema hållbar utveckling. Här gavs stora möjligheter att andra biosfärkoordinatörer, visa upp goda exempel på hållbar utveckling, hitta partners till projekt och samarbete. Programmet innehöll föreläsningar, workshops, utställningar och exkursioner.

Utöver Biosfärkontoret fanns också deltagare från Högskolan Kristianstad på plats. Det knöts kontakter med flera biosfärområden som önskade samarbete. Ett av dessa var möjligheterna till samarbete kring floderna Salaca i Lettland och Helge å, här i Kristianstad. Konkret skulle det fokusera mot vandringsfisk som öring, lax, nejronöga och ål. Ett tyskt biosfärområde, Schaalsee, som vi haft kontakt med förut önskade fortsatt utbyte, så vi bestämde att de skulle komma till Vattenriket till våren. Här blir fokus bl a utställningar och vattendragsrestaurering. Ur informationssynpunkt beskrevs och visades bl a hur man kan arbeta med biosfärambassadörer. Nästa EuroMAB-möte kommer att förläggas i Canada 2013.

Nationell MAB-workshop i Vattenriket. Årligen arrangeras den här typen av workshop i Sverige. Förra året var det Biosfärkandidat Blekinge Arkipelag som stod som värd. I år var det Vattenrikets tur. Workshopen ägde rum den 6-7 september och arrangerades tillsammans med den svenska MAB-kommittén.

Årets tema för workshopen var "Att uppleva och lära". Vi tror att upplevelsen är en bra inkörsport för att få förståelse för ett hållbarare samhälle. Tanken med vår workshop var att använda upplevelser som start för att skaffa kunskap och insikt. Alltså tänkte vi ge deltagarna ett antal olika upplevelser, allt från besök i det nya naturum Vattenriket till en vandring längs kusten som avslutades med ett alternativt ålagille. Vi gjorde också en safaritur med båt i de nedre delarna av Vattenriket. Detta varvade vi med föreläsningar, diskussioner mm både utomhus och inne.

Sammanlagt deltog 27 personer från de 5 olika svenska biosfärområdena/kandidaterna inklusive Vattenriket och Högskolan Kristianstad.

Nästa nationella MAB-workshop, 2012 kommer att förläggas till Biosfärområde Östra Vätternbranterna.

10. Information om naturreservatet Årummet

Hans Cronert informerade om naturreservatet Årummet, geografisk avgränsning, syfte, föreskrifter, förvaltning och vad som är på gång. Bland annat kommer reservatet att märkas ut i terrängen i höst och en nyproducerad reservatsskylt att sättas upp vid entréerna för reservatet.

11. Övriga frågor

- Christer Neideman framförde att man missat att ta rätt på några vasshögar efter klippningen längs Hammarslundsvallen. Hans Cronert tar med sig frågan till C4 Teknik som är ansvarig för klippningen.
- Christer Neideman informerade om fotodatabasen Sländan, med tusentals bilder av djur och växter i Kristianstads kommuner. (<http://slandan.mixerdata.com>)
- Rolf Swanström framförde att det var problem med mycket vassvegetation som växer utanför fiskebryggan på Ekenabben. Hans Cronert har följt upp frågan och inget vege-

tation kunde noteras (bilder bilägges). Frågan är om det blivit missförstånd. Däremot finns mycket slam och växtrester som grundat upp viken som rensades för ett tjugotal år sedan. Frågan om rensning har diskuterats. Det är närmast en ekonomisk fråga och att man skall samråda/ha tillstånd med tanke på strandskyddsbestämmelser och andra föreskrifter.

- Ulrika Hedlund informerade om att Miljö- och hälsoskyddskontoret kommer att förändra vattenprovtagningen i småvattendrag för att bättre fånga upp brunifieringen
- Anita Zieme informerade om initiativet att ett Vattenråd för Helgeån enligt Vattendirektivet. Möte kommer att hållas i början av februari 2012.
- Sven Olsson informerade om att det varit mycket svag laxuppvandring i Helgeån och Vramsån i år
- På fråga om besöksbryggan vid Lillöborg informerade Hans Cronert om att förslag till att byta ut den gamla och tidsresurskrävande bryggan diskuteras och att förslag på utformning och kostnad kommer att tas fram för att kunna diskuteras i samband med budgetarbetet vid C4 Teknik under våren.

12. Nästa möte

Bestämdes att nästa möte skall hållas på naturum måndagen den 12 mars 2012, kl 18.30.

Hans Cronert /sekreterare/

Roland Sandelin /justeringsman/

Sändlista

Kjell-Erik Ståhl, kommunstyrelsen
 Lars-Göran Sangreus, kommunstyrelsen
 Roland Sandelin, kommunstyrelsen
 Anita Zieme, tekniska nämnden
 Patrik Möller, Strategi och utveckling, Kommunledningskontoret
 Lars Carlsson, Mark- och exploateringsavd., Kommunledningskont.
 Tommy Danielsson, Miljö- och hälsoskyddskontoret
 Ulrika Hedlund, Miljö- och hälsoskyddskontoret
 Susanne Norlindh, C4 Teknik
 Charlotte Svensson, Stadsbyggnadskontoret
 Eva Berglund, Kommunikation & tillväxt, Kommunledningskontoret
 Mats Gustafsson, Kultur- och fritidsförvaltningen
 Sam Peterson, Naturskolan, Barn- och utbildningsförv.
 Sven-Erik Magnusson, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Karin Magntorn, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Josefin Svensson, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Åsa Pearce, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Ebba Trolle, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Jonas Dahl, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Andreas Nilsson, Biosfärkontoret, Kommunledningskontoret
 Paul Eric Jönsson, Länsstyrelsens miljöavdelningen
 Kenth Ljungberg, Länsstyrelsens miljöavdelningen

Stig Hermansson, Skogsstyrelsen, Skånes nordöstra distrikt
 Bo Fransman, Region Skåne
 Ingvar Holm, Högskolan Kristianstad
 Hans Persson, LRF Kristianstad kommun
 Jan Olsson, Turistentreprenörerna
 Bengt Klingheim, Turistentreprenörerna
 Christer Neideman, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
 Lars Jonsson, Naturskyddsföreningen i Kristianstad
 Nils Waldemarsson, Nordöstra Skånes Fågelklubb
 Thomas Lindblad, Nordöstra Skånes Fågelklubb
 Jonas Paulsson, Kristianstads-Bromölla Jaktvårdsrets
 Åke Svensson, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde
 Hans Wellin, Nedre Helgeåns Fiskevårdsområde
 Sven Olsson, Vramsåns fiskevårdsförening
 Claes Bergkvist, Ålakademin
 Patrik Jönsson, Christianstads Motorbåtsklubb
 Bengt Hellberg, Beckhovets fiskebods-förening
 Olle Andersson, Biodlarna

BILAGA

Bilder från Fiskebryggan vid Ekenabben

